Bedrijfstakgroep mtlm Mobiliteit, Transport, Logistiek en Maritiem

MBO Raad

MEMO

Aan : Yolande de Heus, HCTL; Herman Wagter, Connekt
Kopie aan : Kerngroep btg MTLM, Cluster T&L
Van : Nies Oostenbrink
Datum : 25 januari 2019
Onderwerp : Eindrapportage project masterclasses logistiek PLT 10.025

Van 1 juli 2018 tot en met 31 december 2018 is een vervolgproject masterclasses logistiek uitgevoerd. Dit project is gefinancierd met behulp van cofinanciering uit de Human Capital Tafel Logistiek.

Doel van het project:

- mbo-docenten logistiek actuele kennis en inzicht in de logistiek en de logistieke ontwikkelingen aandragen en kennis te laten nemen van de innovatiethema's van de Topsector Logistiek.
- bevorderen van contacten tussen mbo en hbo scholen. Onderdeel van dit project is het doen van een pilot met een gezamenlijke bijeenkomst voor mbo en hbo docenten. De contacten tussen bedrijven en scholen vinden vooral plaats in het eigen regionale netwerk van de school.

Beoogde resultaten van het project:

1. Docenten vergroten hun vakbekwaamheid door kennis te nemen van up to date relevante logistieke thema's die voortkomen uit de innovatie roadmaps van de topsector Logistiek.
2. Er worden masterclasses georganiseerd in verschillende regio's van Nederland; hierdoor wordt de samenwerking tussen de scholen in de regio's bevorderd.
3. Een masterclass wordt afgesloten met een focus op leerpunten en de toepassing daarvan in de (les)praktijk. Elk van de docenten wordt uitgedaagd zijn nieuw opgedane kennis en inzichten uit de masterclass(es) te verwerken in een plan voor implementatie in zijn eigen (les)praktijk. Daarmee verbetert de docent zijn lespraktijk en is hij in staat up to date kennis en inzichten te delen met studenten en sluit zijn lespraktijk optimaal aan bij behoeften in het bedrijfsleven.
4. De doorlopen masterclasses zijn (waar mogelijk) aangemeld bij het register leraar en maken daarmee deel uit van de ontwikkeling van de beroepskwalificatie van de docenten.
5. Er is een (business) model/ werkwijze ontwikkeld waardoor masterclasses als een zelfstandige activiteit kunnen worden voortgezet (niet meer afhankelijk zijn van co-financieing).
6. Deelnemers aan de masterclass hebben de kennis uit de masterclass vertaald naar het onderwijs (curriculum en lesmateriaal voor keuzedelen en kwalificatiedossiers logistieke opleidingen)
7. Er zijn specifieke bijscholingsactiviteiten voor 'top' docenten georganiseerd.

Hieronder volgt en toelichting op het verloop en de behaalde resultaten van dit project aan de hand van de PDCA-methodiek.

Plan: wat waren we van plan?
Voor dit project waren de volgende deliverables gepland:

- Uitgewerkt programma terugkomdag masterclasses voor docenten
- Programma voor ‘gevorderde’ docenten op hoofdlijnen
- Uitgewerkt programma voor een netwerkbijeenkomst
- Uitnodiging en presentielijst netwerkbijeenkomsten mbo - hbo docenten
- Twee uitgewerkte programma's/thema's voor de masterclasses
- Eindrapportage project, cofinanciering en communicatie uiting over project resultaten

Do: wat hebben we gedaan?
Het project heeft de volgende deliverables opgeleverd:

- Format voor een nieuwe opzet van de masterclasses
- Uitgewerkt programma voor een masterclass e-logistics
- Uitgewerkt programma voor een masterclass chauffeur en truck van de toekomst
- Programma voor de terugkomdag van de masterclass Douane
- Lijst met technische functionaliteiten voor een online leeromgeving
- Twee communicatie-uitingen over de masterclasses (flyer en artikel)
- Eindrapportage

Uiteindelijk zijn de deliverables op een andere wijze opgeleverd dan vooraf gepland. Bij de start van het project heeft de werkgroep aangegeven een andere opzet van de masterclasses te wensen. Het format voor de terugkomdag, het format voor de netwerkbijeenkomsten en het programma voor gevorderde (top)docenten zijn dus uitgewerkt in de nieuwe opzet van de masterclass en de bijbehorende online omgeving/platform.
Hieronder staat per deliverable vermeld hoe deze in het project is gerealiseerd.

- *Terugkomdag*

De terugkomdag is verwerkt in de werkvormen tijdens de masterclass zelf en de inhoud van de masterclasses is daardoor te verspreid over twee dagen. Voor verdere beschrijving zie de tekst onder het kopje “Masterclasses”. Voor de masterclass Douane is een apart programma voor de terugkomdag opgesteld.

- *Netwerkbijeenkomsten/ netwerkdag (top)docenten*

Voorstel van de werkgroep is om in plaats van de netwerkbijeenkomsten een online omgeving te creëren en hiervoor spelregels op te stellen. Deze netwerkomgeving kan het netwerken op de volgende manier faciliteren:

- Docenten bekijken voorafgaand aan de Masterclass rondom het thema filmpjes/ video’s. Deze plaatsen ze in de online omgeving, waar voor alle docenten de filmpjes/ video’s beschikbaar zijn (databank voor materiaal)
- Na afloop van de Masterclass worden de presentaties, de theorie, de casussen, het al beschikbare lesmateriaal/ lesplannen geplaatst

- Het door de deelnemers ontwikkelde materiaal wordt gedeeld in de online omgeving
- Er is een plek voor vraag- en aanbod en een chatmogelijkheid
- Eventueel kunnen materialen van andere bijeenkomsten (mbt tot een bepaald thema) in de online omgeving worden geplaatst bv van de landelijke bijeenkomst op 9 nobember j.l.
- Docenten uit vmbo en hbo kunnen hier ook toegang tot krijgen en zo vindt er ook uitwisseling plaats met vmbo en hbo docenten

Als het netwerk enige omvang heeft kan de btg MTLM er een landelijke netwerkdag rondom een bepaald thema of een bijvoorbeeld een hackaton organiseren. Uiteindelijk is er een extranetpagina bij de MBO Raad aangemaakt om online lesmateriaal te delen en heeft de werkgroep een lijst opgesteld met de technische functionaliteiten voor de online leeromgeving.

- *Masterclasses*

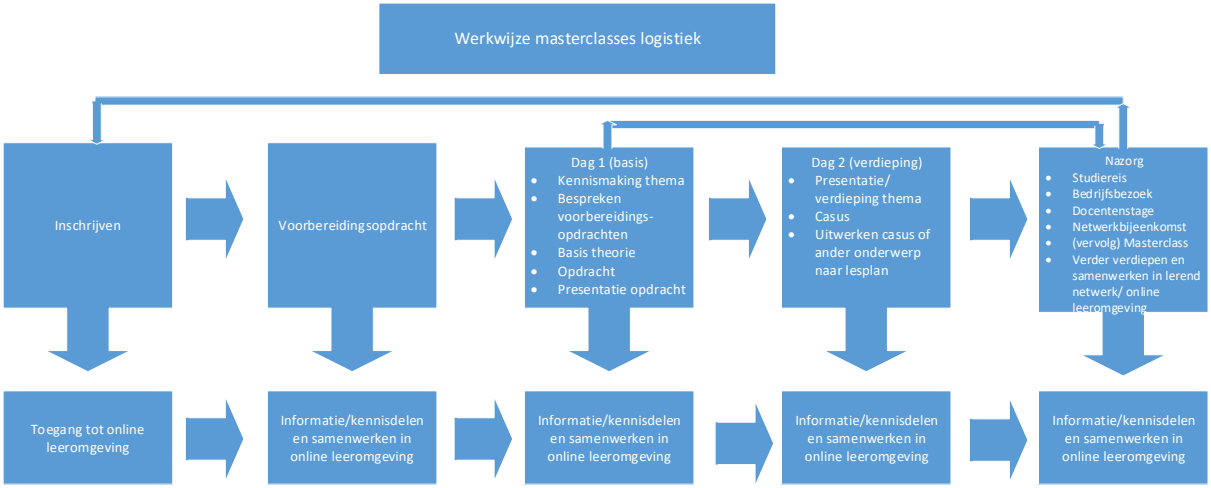
De meeste masterclasses bestaan uit 2 dagen. Om tegemoet te komen aan de niveauverschillen tussen docenten is gekozen om de eerste dag een kennismaking te laten zijn op het thema en de tweede dag een verdieping, zodat andere docenten dan aan kunnen sluiten. De masterclasses zijn zo opgebouwd dat de tweede dag door docenten die de eerste dag gevolgd hebben kunnen volgen en dat andere docenten (met eventueel een ander niveau, of andere belangstelling) ook in kunnen stappen.

Op de tweede dag vindt een verdieping plaats op het thema en wordt een casus (door een bedrijf/ gemeente) gepresenteerd waarmee de deelnemers aan de hand van een opdracht aan de slag gaan. Deze casus en de uitwerkingen van de opdracht kunnen input zijn voor het ontwikkelen van een lesplan(nen) in het tweede deel van de dag. In de online leeromgeving (voorlopig extranet van de MBO Raad) zijn hiervoor tools beschikbaar en docenten kunnen eigen methodiek meenemen.
Ook kunnen vmbo en hbo docenten aan de masterclasses deelnemen.

Vervolgens zijn twee thema's voor de masterclasses uitgewerkt:

- E-logistics door een docent van Deltion College
- Chauffeur en truck van de toekomst door een opleider van Getru.

Hieronder is de nieuwe opzet van de masterclasses schematisch weergegeven.

- *Communicatie*

Om de masterclasses beter te promoten hebben we een flyer ontwikkeld en een artikel geschreven over de nieuwe opzet van de masterclasses.

Check: hoe kijken we hier op terug?

Voor het project was een aantal resultaten beoogd. Deze staan vermeld in de inleiding. Hieronder volgt per resultaat een toelichting in hoeverre dit is behaald.

1. *Docenten vergroten hun vakbekwaamheid door kennis te nemen van up to date relevante logistieke thema's die voortkomen uit de innovatie roadmaps van de topsector Logistiek.*

Er zijn twee nieuwe masterclasses ontwikkeld die inspelen op innovaties in de sector Transport en logistiek: e-logistics en Chauffeur en Truck van de toekomst. Daarnaast is separaat van dit project de masterclass Douane uitgevoerd. Deze thema's komen voort uit een inventarisatie bij de brancheorganisaties TLN en Evofenedex en de werkgroep Chauffeur van de toekomst waaraan TLN deelneemt.

De nieuwe opzet van de masterclasses biedt de mogelijkheid om flexibel in te spelen op de ontwikkelingen. Ter voorbereiding op een masterclass krijgen de deelnemers aan de masterclass een voorbereidingsopdracht waarmee ze worden uitgedaagd om actuele informatie en ontwikkelingen te verzamelen over het thema van de masterclass. Bedrijven en docenten kunnen ook een eigen casus inbrengen die de deelnemers tijdens de masterclass kunnen uit werken naar een lesplan of lesmateriaal. Hierdoor kunnen innovaties snel in het onderwijs worden geïntegreerd.

2. *Er worden masterclasses georganiseerd in verschillende regio's van Nederland; hierdoor wordt de samenwerking tussen de scholen in de regio's bevorderd.*

De masterclasses vinden plaats op verschillende plaatsen in het land. Dit is afhankelijk van de locatie van de aanbieder. Doordat deelnemers een eigen casus uit hun regio kunnen inbrengen, kunnen zij met scholen uit diezelfde regio samenwerken aan een uitwerking van die casus. Tegelijkertijd kan

door het inbrengen van eigen casussen een uitwisseling en kennisdeling op gang komen tussen scholen uit verschillende regio's.

3. *Een masterclass wordt afgesloten met een focus op leerpunten en de toepassing daarvan in de (les)praktijk. Elk van de docenten wordt uitgedaagd zijn nieuw opgedane kennis en inzichten uit de masterclass(es) te verwerken in een plan voor implementatie in zijn eigen (les)praktijk. Daarmee verbetert de docent zijn lespraktijk en is hij in staat up to date kennis en inzichten te delen met studenten en sluit zijn lespraktijk optimaal aan bij behoeften in het bedrijfsleven.*

De vertaalslag van theorie naar de lespraktijk en lesmateriaal is verbeterd met de nieuwe opzet van de masterclasses. Tijdens de masterclasses krijgen de deelnemers basis- en verdiepende theorie over het thema aangereikt. Vervolgens gaan de deelnemers met behulp van werkvormen en tools met de theorie aan de slag om dit uit te werken in leerdoelen voor de student, een lesplan en eventueel lesmateriaal. Door het inbrengen van praktijkcasussen kan de deelnemer nieuwe kennis en inzichten van bedrijven verwerken in zijn lesmateriaal en sluiten de lessen aan op ontwikkelingen in bedrijven en bij de behoefte van bedrijven.

4. *De doorlopen masterclasses zijn (waar mogelijk) aangemeld bij het register leraar en maken daarmee deel uit van de ontwikkeling van de beroepskwalificatie van de docenten.*

Bij de start van het project bleek dat het niet meer mogelijk was om nieuwe masterclasses of opleidingen toe te voegen en te registreren in het register leraar. Dit resultaat is dus niet behaald.

5. *Er is een (business) model/ werkwijze ontwikkeld waardoor masterclasses als een zelfstandige activiteit kunnen worden voortgezet (niet meer afhankelijk zijn van co-financiering).*

Het oorspronkelijke projectvoorstel had een looptijd van twee jaar. In het oorspronkelijke voorstel waren de activiteiten voor het ontwikkelen van een businessmodel opgenomen. Bij de start van het project heeft de opdrachtgever echter aangegeven het project te willen splitsen in twee projecten van één jaar. Deze activiteit is daarom niet in de deliverables opgenomen en is onderdeel van een mogelijk vervolgtraject. Het huidige project heeft echter wel informatie opgeleverd voor het nog te ontwikkelen business model voor de masterclasses, zoals het bedrag per deelnemer, minimale groepsgrootte en kosten voor de ontwikkeling van de masterclass.
Dit resultaat is dus niet behaald.

6. *Deelnemers aan de masterclass hebben de kennis uit de masterclass vertaald naar het onderwijs (curriculum en lesmateriaal voor keuzedelen en kwalificatiedossiers logistieke opleidingen)*

Doordat de vertaalslag naar het onderwijs met behulp van werkvormen is geïntegreerd in het format van de masterclasses, is deze vertaalslag bij nieuw te ontwikkelen masterclasses geborgd.

Tijdens de looptijd van dit project is de masterclass Douane uitgevoerd. Deze activiteit was geen onderdeel van het project. Onderdeel van de masterclass Douane was een terugkomdag. Tijdens de terugkomdag zijn werkvormen uit de nieuwe opzet van de masterclasses verwerkt en ingezet. Deelnemers hebben lesmateriaal uitgewisseld en doorontwikkeld. Ook kwamen de deelnemers tot de conclusie dat de huidige kwalificatiedossier Middenkader Transport en
Logistiek te weinig kennis en vaardigheden op het gebied van Douane

wetgeving bevat. Zij adviseren onderzoek te doen naar de behoeften van de arbeidsmarkt voor een mbo opleiding Douane of de kennis en vaardigheden m.b.t. Douane wetgeving beter in het kwalificatiedossier Middenkader Transport en Logistiek te verankeren.

7. Er zijn specifieke bijscholingsactiviteiten voor 'top' docenten georganiseerd.

De bijscholingsactiviteiten voor 'top' docenten zijn verwerkt in de nieuwe opzet van de masterclasses. De masterclasses bestaan uit een basis- en een verdiepingsdag. Deelnemers die de basiskennis van een thema al beheersen kunnen instromen in de verdiepingsdag. Ook biedt de online leeromgeving gelegenheid voor docenten om van elkaar te leren, zich verder te verdiepen in innovaties en zich door te ontwikkelen.
Gedurende het project kwam naar voren dat het niet duidelijk is wanneer een docent als 'top' docent beschouwd kan worden en wat de minimale basiskennis moet zijn van een docent als hij in de logistiek gaat lesgeven. De werkgroep adviseert dan ook om dit in een vervolgtraject te onderzoeken en inzichtelijk te maken.

Conclusie

Het project kwam laat op gang en de oorspronkelijke deliverables zijn op een andere manier opgeleverd. Vijf van de beoogde zeven projectresultaten zijn behaald.
Doordat de doelgroep van de masterclasses deel uit maakte van de werkgroep sluit de nieuwe opzet van de masterclasses beter aan bij de behoefte van de doelgroep en de technologische ontwikkelingen (online meer samenwerken). Het ontwikkelde format voor de masterclasses geeft meer sturing aan de ontwikkelaar van een masterclass en borgt het kwaliteitsniveau van de masterclass. Hierdoor kunnen we naast hbo-docenten ook mbo-docenten en bedrijven met specifieke expertise een masterclass laten ontwikkelen en kunnen we sneller inspelen op ontwikkelingen in de logistiek. Door de koppeling met een online leeromgeving kunnen de masterclasses logistiek aansluiten op het binnen topsectoren ontwikkelde concept van learning communities. Hiermee kunnen docenten in de logistiek hun kennis (blijven) ontwikkelen, meer met elkaar samenwerken en innovaties integreren in het onderwijs. De nieuwe opzet van de masterclasses biedt ook ruimte aan vmbo- en hbo-docenten om aan de masterclasses deel te nemen.

Er is geen pilot uitgevoerd met een netbijeenkomst voor mbo- en hbo-docenten. Het online platform en de voorgestelde functionaliteiten voor de online leeromgeving bieden wel de mogelijkheid om aan een online netwerk voor vmbo-, mbo- en hbo-docenten te bouwen.

Act: wat zijn onze aanbevelingen voor het vervolg?

Voor een verdere doorontwikkeling van de masterclasses en het actualiseren van het beroepsonderwijs in de logistieke sector zien wij de volgende aanbevelingen:

- Ontwikkelen online leeromgeving
- Ontwikkelen van nieuwe thema's voor masterclasses
- Samenhang tussen de masterclasses inzichtelijk maken en dit uitwerken in een leerlijn voor docenten logistiek. Hierdoor wordt duidelijker wat veronderstelde basiskennis is voor docenten logistiek en welke specialisatie mogelijkheden er zijn.

- Uitwerken businessmodel om de masterclasses met leeromgeving als zelfstandige activiteit te organiseren.
- Organiseren van een fysieke netwerkbijeenkomst voor vmbo-, mbo- en hbo-docenten
- Onderzoeken of een mbo opleiding Douane aansluit bij de behoefte van de arbeidsmarkt en/ of aanpassen kwalificatiedossier Middenkader Transport en logistiek zodat er een betere verankering van de douanewetgeving in deze opleiding is

